



Justis- og beredskapsdepartementet - JD
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Vår referanse: 17/01113-3
Arkivkode: X57
Saksbehandler: Anne Mette Dørum
Deres referanse: 17/4200
Dato: 11.10.2017

Høringsvar - Utkast til ny personopplysningslov – gjennomføring av personvernforordningen i norsk rett

Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet (departementet) har i høringsnotat av 6. juli 2017 fremlagt forslag til ny personopplysningslov, som gjennomfører EUs personvernforordning i norsk rett. Det legges da til grunn at forordningen blir en folkerettslig forpliktelse for Norge, ved innlemmelsen i EØS-avtalen på grunnlag av vedtak i EØS-komiteen.

Departementet foreslår at EUs personvernforordning gjennomføres i norsk rett ved inkorporasjon. En rekke av artiklene i forordningen åpner ikke for å fastsette nasjonale supplerende bestemmelser og er derfor i liten grad omtalt i høringsvaret.

KS støtter departementets forslag til ny personopplysningslov, men vil i det følgende komme med enkelte merknader til endringsforslaget som har særlig betydning for kommuner og fylkeskommuner.

KS vil også påpeke behovet for gode og tydelige veiledere m.m. fra Datatilsynet. F.eks. finner KS at det er ønskelig med mer konkret veiledning knyttet til rollen personvernrådgiver/personvernombud. Det samme gjelder for hva som ligger i «innebygd personvern» for de enkelte tjenesteområdene i kommunal sektor.

Høringsvaret er strukturert etter kapitteinndelingen i departementets høringsbrev.

Høringsnotatet kap. 3 – Ny personopplysningslov – gjennomføring av personvernforordningen

Departementet foreslår at personvernforordningen blir gjort gjeldende som norsk lov ved inkorporasjon, som begrenser muligheten for å gjøre nasjonale tilpasninger. Som departementet selv påpeker vil dette gi utfordringer for de offentlige og private aktørene som skal sette seg inn i og anvende reglene. Dette kommer i tillegg til at EU-lovgivningen har en betydelig annerledes struktur, språkbruk og regeloppbygging, som avviker fra norsk lovgivningsteknikk. Dette underbygger behovet for at den nye personopplysningsloven gir tydelig veiledning for de som anvender reglene der det gis bestemmelser som supplerer forordningens reguleringer.

KS støtter forslaget om at nasjonale generelle bestemmelser gis i den nye personopplysningsloven, mens sektorspesifikke bestemmelser gis i særlovgivningen.

Høringsnotatet kap. 4 – Lovens saklige virkeområde

Pkt. 4.3.8 Forholdet mellom særlovgivningen og personopplysningsloven

Som det går frem av departementets forslag er problemstillingen knyttet til at forordningen har forrang foran norsk lov ved konflikt, jf. EØS-oven § 2.

Det følger av dagens personopplysningslov at personopplysningsloven gjelder dersom ikke annet følger av en særskilt lov som regulerer behandlingsmåten. Departementet foreslår å videreføre denne bestemmelsen, samt å presisere at spesiallovgivningen må vike hvis den er i strid med forordningen. Etter EØS-loven § 2 skal bestemmelser i lov som tjener til å oppfylle forpliktelser etter EØS-avtalen, i tilfelle konflikt gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold. En forskrift som tjener til å oppfylle forpliktelser etter avtalen, skal i tilfelle konflikt gå foran annen forskrift og også foran en senere lov.

KS støtter forslaget om å videreføre nåværende personopplysningslov § 5 i den nye personopplysningsloven, med de foreslåtte presiseringer. Dette vil være en viktig påminnelse for de aktører som skal anvende bestemmelsene, at dette gjøres uttrykkelig i loven.

KS mener også at dette bør harmoneres med andre lover, slik at det blir klart hva som overstyres av forordningen.

Høringsnotatet kap. 6 – De grunnleggende prinsippene for behandling av personopplysninger

Pkt. 6.4 Særlig om prinsippet om formålsbegrensning

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det er behov for en bestemmelse som understreker at formålsbegrensning ikke er til hinder for at offentlige myndigheter som har til oppgave å håndheve lovgivningen om arbeidsmiljø, trygd, skatter og avgifter, utveksler informasjon så langt dette er nødvendig for å utføre lovpålagte tilsynsoppgaver (jf § 12 i lovutkastet).

KS mener at det bør gå frem av den nye personopplysningsloven at formålsbegrensningen ikke er til hinder for at offentlige myndigheter som har til oppgave å håndheve lovgivningen om arbeidsmiljø, trygd, skatter og avgifter eller lignende, utveksler informasjon så langt dette er nødvendig for å utføre tilsynsoppgaver.

KS støtter lovutkastet til ny personopplysningslov § 12, men det bør framgå av bestemmelsen at den konkrete opplistingen av relevant lovgivning ikke er uttømmende, f. eks. ved å bruke formuleringen «(...) arbeidsmiljø, trygd, skatter, avgifter eller lignende». Kommunene har tilsynsoppgaver utover den opplistede lovgivningen. Det er imidlertid en forutsetning at bestemmelsen også vil gjelde for kommuners og fylkeskommuners tilsynsoppgaver, f. eks. i forbindelse med tilsyn/kontroll av virksomheter med salg- og skjenkebevilling etter alkoholloven. Det vil i forlengelsen av dette være av vesentlig betydning om departementet i forarbeidene til bestemmelsen gir en veiledning eller definisjon på hva som konkret ligger i begrepet «tilsynsoppgaver» for offentlige myndigheter.

Høringsnotatet kap. 7 – Behandlingsgrunnlag

Departementet ber om høringsinstansenes tilbakemelding på om på eventuelle konsekvenser av at behandlingsgrunnlagene i artikkel 6 nr. 1 bokstav c og e krever et supplerende rettslig grunnlag i nasjonal rett.

KS har ingen særskilte merknader knyttet til hvilke eventuelle konsekvenser det får at behandlingsgrunnlagene i artikkel 6 nr. 1 bokstav c og e krever et supplerende rettslig grunnlag i nasjonal rett.

KS mener imidlertid at det vil være av vesentlig betydning at det foretas en grundig gjennomgang av relevant særlovgivning i kommunal sektor, slik at man får vurdert om de rettslige behandlingsgrunnlagene i særlovgivningen, også for behandling av sensitive personopplysninger, er tilstrekkelig konkretisert eller tydeliggjort for kommunal sektors behov. Det legges til grunn at Kommunal- og moderniseringsdepartementet har et særskilt ansvar for dette som samordningsdepartement for kommunal sektor.

Kommunene har mange oppgaver, herunder offentlig myndighetsutøvelse, behandling av opplysninger om ansatte eller kunde- og leverandøropplysninger, samt å tilby tjenester overfor innbyggerne. Det er da spesielt viktig at kommuner og fylkeskommuner har behandlingsgrunnlag som er tilstrekkelig for behandlingen.

Høringsnotatet kap. 8 – Behandling av sensitive personopplysninger

Pkt. 8.3.2 Arbeidsrett, trygd og sosialrett

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det er behov for en unntaksregel på arbeidsrettens område, der det i nåværende lov følger av personopplysningsloven § 9 første ledd bokstav f at sensitive personopplysninger kan behandles i den utstrekning det er «nødvendig for at den behandlingsansvarlige kan gjennomføre sine arbeidsrettslige plikter eller rettigheter.» Departementet er i tvil om det er behov for å videreføre gjeldene personopplysningslov § 9 første ledd bokstav f.

KS mener at det for kommunal sektor kan være behov for å videreføre en slikt unntak fra forbudet i artikkel 9 nr. 1. KS mener videre at en slik bestemmelse bør fremgå av den generelle personopplysningsloven.

Pkt. 8.3.3 Behandling som er nødvendig av hensyn til viktige samfunnsinteresser

Departementet ber om høringsinstansenes syn på den foreslåtte bestemmelsen, som gir Datatilsynet en snever adgang til å gjøre unntak fra forbudet i artikkel 9 nr. 1 i særlige tilfelle når viktige samfunnsinteresser tilsier det.

KS støtter forslaget om at det gis en lovregel som gir Datatilsynet en snever adgang til å gjøre unntak fra forbudet i artikkel 9 nr. 1 i særlige tilfeller når viktige samfunnsinteresser tilsier dette.

Pkt 8.3.4 Behandling av sensitive personopplysninger i forbindelse med helsetjenester mv.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det forekommer at sensitive opplysninger i dag behandles utelukkende på grunnlag av personopplysningsloven § 9 (1) bokstav g, uten ytterligere grunnlag i helselovgivningen.

KS er ikke fullt ut kjent med om behandling av opplysninger innen barneverntjenestene, skole, PP-tjeneste, barnehager mv. skjer på grunnlag av den gjeldende personopplysningslov § 9 (1) bokstav g. Det er imidlertid en realitet at barnevernloven, opplæringsloven, barnehageloven og andre lover som regulerer de kommunale tjenestene ikke har rettsgrunnlag i helselovgivningen, og at kommuner og fylkeskommuner har et stort behov for å håndtere sensitive personopplysninger.

En problemstilling som har blitt løftet frem i kommunal sektor er knyttet til arbeidet med å realisere de overordnede målene for IKT-utviklingen i helse- og omsorgssektoren i satsingen «Én innbygger – én journal» og sammenhengende pasientforløp mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten. Her har det blitt definert et behov for samhandling, med informasjonsutveksling, mellom helse, NAV, apotek, PP-tjeneste og skole. Det er viktig at nytt regelverk ikke setter begrensninger for slik samhandling. Behovet for samhandling er nødvendig innad i kommunene og på tvers av kommunene. Samhandlingsbehovet innebærer også digital dialog i tillegg til informasjonsutveksling av planer og individuell plan, legemidler, prøvesvar og radiologiundersøkelser mv. I tillegg er det flere områder hvor det er behov for informasjonsutveksling, og som i dag beror på skriftlig fullmakt mellom de involverte.

Kommunal sektor har uttrykt bekymring for at mulighetene for digital samhandling og informasjonsutveksling i forbindelse med helsetjenester mv. ikke skal kunne realiseres, mellom annet på grunn av ny personopplysningslov.

KS mener at uavhengig av om personopplysningsloven § 9 (1) bokstav g blir videreført eller ikke, vil det uansett forutsette at særlovgivningen åpner for denne typen digital samhandling og informasjonsutveksling.

Høringsnotatet kap. 14 – Personvernrådgiver

I den nye personopplysningsloven foreslås det at betegnelsen «personvernombud» erstattes med begrepet «personvernrådgiver». Det står videre at personvernrådgiver «skal rapportere direkte til det høyeste ledelsesnivået hos den behandlingsansvarlige eller databehandler». Flere virksomheter kan dele på en personvernrådgiver eller en personvernrådgiver kan leies inn gjennom en tjenesteavtale. Departementet ber om høringsinstansenes syn på de foreslåtte taushetsbestemmelsene for personvernrådgiver. Departementet går inn for at det ikke fastsettes bestemmelser om ytterligere oppgaver og plikter for personvernrådgivere.

KS er positiv til at offentlig sektor skal tilknytte seg en personvernrådgiver og mener det er en fordel at flere kommuner/fylkeskommuner kan velge å tilknytte seg en felles personvernrådgiver, dersom det anses som formålstjenlig.

KS har ingen sterke meninger om rollen kalles personvernrådgiver eller personvernombud, men savner en nærmere drøfting om hvorfor man går bort fra begrepet personvernombud. Innføring av begrepet personvernrådgiver kan tilsløre hvilke oppgaver og funksjoner som ligger til rollen, og kan bli oppfattet som stillingstittelen «rådgiver» (som er saksbehandler på lavere nivå). Begrepet personvernombud er mer innarbeidet i kommuner og fylkeskommuner, er godt forankret i norsk språkforståelse og anses for hensiktsmessig.

KS vil også påpeke at rollen er både knyttet til organisasjon og til person. I kommuner og fylkeskommuner vil det være behov for en organisering knyttet til rollen, slik at ansvaret beholdes på ledernivået. Dette gjelder særlig hvis personen er ansatt et annet sted, som for eksempel et interkommunalt samarbeid eller hos et konsultentselskap. Rådmannen og fylkesrådmannen kan ikke gi fra seg ansvar, ei heller for

personvernet i kommunen/fylkeskommunen. For kommuner med parlamentarisk styringssett vil formuleringen «det høyeste ledelsesnivået» kunne være uklar.

KS mener at det bør utarbeides en veileder som på en oversiktlig måte konkretiserer høringsnotatets pkt. 14.2 om hva som ligger til rollen personvernrådgiver. Dette vil også redusere faren for interessekonflikter knyttet til rollen.

KS mener videre at det ikke er behov for å gi nasjonale regler som utvider plikten til å utpeke personvernrådgiver utover det som følger av artikkel 37 nr. 1. KS støtter departementets syn om at det ikke fastsettes bestemmelser om ytterligere oppgaver og plikter for personvernrådgivere. KS ser ikke behov for å utvide oppgavene og pliktene som allerede tilligger personvernrådgiveren, jf. artikkel 39. Pliktene etter nåværende regler favner allerede vidt og medfører administrative kostnader for kommunal sektor.

Når det gjelder forslaget om å underlegge personvernrådgiveren taushetsplikt, tilsvarende forvaltningsloven § 13, er KS positiv til dette. Kommuner og fylkeskommuner kan i medhold av artikkel 37 nr. 6 velge å tilknytte seg personvernrådgivere fra privat virksomhet, på grunnlag av tjenesteaftale. I slike tilfeller vil en bestemmelse som underlegger personvernrådgiver taushetsplikt være en nyttig påpekning, selv om personvernrådgivere med en slik tilknytning i de fleste tilfeller vil falle direkte inn under forvaltningsloven § 13.

KS mener likevel at det i forarbeidene er behov for å avklare forholdet mellom personvernrådgiverens taushetsplikt og varslingsplikt.

Høringsnotatet kap. 15 – Melde- og konsesjonsplikt

Pkt 15.3.3 Gjeldende konsesjoner - overgangsregler

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det er behov for overgangsregler for gjeldende konsesjoner, om det bør fastsettes ved lov at gjeldende konsesjoner oppheves etter en gitt periode og hvor lang en slik periode bør være.

KS mener det vil være behov for overgangsregler for allerede gjeldende konsesjoner. KS støtter forslaget om å regulere ved lov at gjeldende konsesjoner oppheves etter en viss periode. Dette alternativet anses som mest forutsigbart. KS mener at konsesjonene bør oppheves etter en periode på tre år. En periode på to år antas å være for kort tid, ettersom opphør av konsesjon i noen tilfeller må følges opp av et lovarbeid for å få hjemmel til å fortsette behandlingen av personopplysningene.

Høringsnotatet kap. 23 – Overtredelsesgebyr

Det antas at samfunnet totalt sett vil være best tjent med at det ikke innføres overtredelsesgebyrer overfor offentlig sektor i den første perioden hvor ny personopplysningslov gjelder.

Pkt. 23.3.7 Foreldelse

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det bør innføres en foreldelsesfrist for adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr og hvor lang denne i tilfelle bør være.

KS mener at det vil være hensiktsmessig å ha regler om foreldelse av adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyrene økes betydelig ved personvernforordningen for private og offentlige aktører og en regulering av foreldelsesfrist anses som en av flere rettsikkerhetsgarantier. Hensynet til forutsigbarhet og innrettelse, samt forvaltningens effektivitet og ressursbruk tilsier at det bør settes en endelig frist for illeggelse av overtredelsesgebyr. KS mener at det ikke bør være adgang til å ilegge overtredelsesgebyr to år etter at overtredelsen er opphørt, tilsvarende reguleringen i akvakulturloven § 30 (6). Foreldelsesfristen bør avbrytes ved forhåndsvarsel eller vedtak om overtredelsesgebyr.

Høringsnotatet kap. 25 – Straffebestemmelser

Departementet reiser spørsmål om det er grunnlag for å oppheve någjeldende straffebestemmelser i personopplysningsloven.

KS mener at det bør vurderes nærmere hvilke konsekvenser det vil få dersom straffebestemmelsene oppheves. Særlig om det vil øke virksomhetenes risikoaksept dersom det ikke vil få strafferettslige konsekvenser at man har bygd opp personvernregimet på stor grad av risikoaksept. Dette kan omfatte mange ulike områder; teknologien i seg selv, innretning av teknologien og bruk av teknologien, samt tilgang til opplysningene.

På samme måte bør det vurderes hvilken funksjon straffebestemmelsene har for å kunne reagere på grunnlag av feil foretatt av konkrete enkeltindivider.

Høringsnotatet kap. 30 – Fødselsnummer og andre entydige identifikasjonsnummer

Pkt 30.3.1 Fødselsnummer og andre identifikasjonsnumre

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det er behov for å videreføre forskriften § 10-12 om forsendelser som inneholder fødselsnummer eller andre identifikasjonsnummer. Det bes videre om høringsinstansenes syn på om det i tilfelle vil være hensiktsmessig å angi mer spesifikt hvilke krav som stiles til elektronisk kommunikasjon.

KS mener at det er behov for å videreføre forskriften § 10-2 om forsendelser som inneholder fødselsnummer eller andre identifikasjonsnumre. Det bør angis krav om kryptering av kommunikasjonen. Kravet må formuleres slik at det er teknologinøytralt, mer teknisk rettede krav bør inkorporeres i referansekatalogen (<https://www.difi.no/fagomrader-og-tjenester/digitalisering-og-samordning/standarder/referansekatalogen>).

Høringsnotatet kap. 31 – Særregler ved behandling for arkivformål i allmennhetens interesse, vitenskapelig eller historisk forskning eller for statistiske formål

I høringsbrevet setter departementet opp unntak fra forordningen for behandling for arkivformål i allmennhetens interesse. I den grad unntak gis, ønsker KS å påpeke behovet for at unntakene gis en tydelig avgrensning, slik at risikoen for utilsiktet brudd på reglene reduseres.

KS vil knytte en kommentar til at det er en vesentlig forskjell mellom Arkivverket og kommunale og fylkeskommunale arkivdepot. Arkivverket overtar ansvaret for arkiv som avleveres fra statsforvaltningen. Kommunale arkivdepot overtar ikke ansvaret. Interkommunale arkivdepotinstitusjoner håndterer personopplysningene på vegne av eierne – kommuner og fylkeskommuner. Det er dermed rådmannen som er behandlingsansvarlig, og det ansvaret kan ikke rådmannen gi fra seg.

KS ønsker også å påpeke at begrepet «arkivformål i allmennhetens interesse» (jf. norsk oversettelse), eller «archiving purposes in the public interest» (engelsk språkform), bør defineres tydeligere. For eksempel er det uklart, slik begrepet er brukt i art. 17 nr. 3 bokstav d, om unntaket gjelder bare for bevaringsverdig materiale etter at det er kommet til en arkivdepotinstitusjon, eller om det også gjelder for arkiv som er aktive i saksbehandlingen. Et tilleggsspørsmål er om unntaket gjelder for arkivmateriale som skal kasseres på et senere tidspunkt.

KS ber om at det tydeliggjøres om «arkivformål i allmennhetens interesser» kun gjelder for institusjoner med formål vitenskapelig eller historisk forskning. Det bes om at det avgrenses mot arkivmateriale som fortsatt er i alminnelig bruk selv om det oppbevares i en arkivdepotinstitusjon.

Høringsnotatet kap. 32 – Behandling av barns personopplysninger

Pkt. 32.2.2 Særlig om barns samtykke ved informasjonssamfunnstjenester

Departementet foreslår en aldersgrense på 13 år for at barn skal kunne samtykke ved informasjonssamfunnstjenester.

Det er utfordringer knyttet til uttalelsene under dette punktet, fordi det ikke er utredet hvilke konsekvenser en aldersgrense, som er ny, vil få for saksbehandling, rutiner osv. for kommuner og fylkeskommuner.

KS mener, på lik linje med Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets og Forbrukerombudets tidligere uttalelser om spørsmålet, at en 13 års aldersgrense er for lavt. Samtykkekompetanse til informasjonssamfunnstjenester innebærer at man gir samtykke til innhenting og behandling av personopplysninger. Det er grunn til å stille spørsmål om personer på 13 år fullt ut vil forstå konsekvensene av dette. I tillegg er det et moment at dette vil være en aldersgrense som kommer på toppen av øvrige aldersgrenser som gjelder i norsk lovgivning. KS mener at 15 år anses som en mer passende aldersgrense. Dette er den aldersgrensen som benyttes bl. a. i opplæringsloven § 2-3a og § 3-1, og er således allerede en godt innarbeidet aldersgrense for kommunal sektor.

Høringsnotatet kap. 38 – Økonomiske og administrative konsekvenser

KS vil påpeke at like krav i hele EØS-området gjør det enklere for databehandlerne å standardisere sine leveranser på personvernområdet. Datatilsynets mulighet til å ilegge betydelige bøter også til databehandlerne, herunder store internasjonale leverandører, antas å kunne bedre forhandlingsposisjonen til det offentlige i innkjøpsfasen. Dette vil på sikt trolig medføre både bedre og billigere leveranser på personvernområdet på lang sikt.

KS oppfatter at det er viktig at de behandlingsansvarlige og markedet gis en viss tid til å forstå og tilpasse seg det nye lovverket, før Datatilsynet fullt ut benytter seg av muligheten til å ilegge vesentlige høyere overtredelsesgebyrer enn tidligere, og at de største gebyrene kun vil være aktuelle ved gjentatte påpekninger om alvorlige overtredelser og hvor virksomheten ikke har vist vilje til forbedring.

Administrative konsekvenser

Departementet skriver i kapittel 38 om økonomiske og administrative konsekvenser at departementet antar at innføring av personopplysningsregelverket ikke vil medføre betydelige økonomiske eller administrative konsekvenser. Det anføres at kravet om personrådgiver vil utgjøre en ny økonomisk og administrativ kostnad, men departementet legger til grunn at kostnaden for de offentlige aktørene vil kunne dekkes innenfor gjeldende budsjettammer.

KS mener at departementet underestimerer de økonomiske og administrative kostnadene. Slik vi ser det, vil det påløpe kostnader knyttet til organisasjonsutvikling, kompetanseutvikling og teknisk utvikling.

Det må gjøres en del tilpasninger i organisasjonen, for eksempel gjennom tilførsel av ny kompetanse og endring av rutiner. Dette vil langt på vei være et organisasjons- og utviklingsprosjekt. Dagens løsninger, omfang av personopplysninger, behandling av personopplysninger, praksis osv må kartlegges. Deretter må det utarbeides nye rutiner som skal implementeres. Dette må den enkelte kommune bruke en del ressurser på.

Tekniske konsekvenser

KS antar at mange leverandører av både sak- og arkivsystemer og sektorspesifikke fagsystemer allerede er i gang med tilpasninger til personvernforordningen, men de konkrete konsekvensene er ennå ikke kjent. Dersom det viser seg at det vil være stort omfang av de tekniske endringene, vil dette ha en del konsekvenser. For det første kan det antas at dette vil medføre en del kostnader. Markedet i Norge består av få leverandører med en begrenset kapasitet. Dersom endringene må skje så fort som det skisseres, antar vi at tilpasning til personvernforordningen vil ha høy prioritet, og dermed kan ha konsekvenser for leverandørenes kapasitet til øvrig digitaliseringsarbeid i offentlig sektor.

Anskaffelse, utvikling og implementering av store endringer i sektorsystemer og sak-/arkivsystemer tar nødvendigvis tid og det har store økonomiske omkostninger. Så lenge departementet ikke har utredet de tekniske konsekvensene, er det såpass mye usikkerhet at vi antar det vil være vanskelig å implementere dette innenfor det tidsperspektivet som skisseres (25. mai 2018).

Ettersom konsekvensene for teknisk utvikling ikke er kjent, er det heller ikke mulig å si noe om hvorvidt dette er utgifter man kan håndtere innenfor eksisterende budsjettammer eller ikke.

Overgangsperiode

For at det skal være realistisk for kommuner og fylkeskommuner å innfri kravet om «innebygd personvern» uten å bryte personopplysningsloven, mener KS at det må etableres overgangsordninger for når eksisterende system skal innfri kravene og når nyanskaffede løsninger skal innfri kravene.

Foreløpig er det uklart hva som ligger i «innebygd personvern» og hva som menes med at høyeste nivå av personvern skal være valgt som standardverdi. For mange av de løsningene som brukes i kommuner og fylkeskommuner i dag, vil en teoretisk forståelse av høyeste nivå av personvern kunne gjøre løsningene svært tungvinte å bruke og hindre hensiktsmessig flyt av data.

KS mener at det må utarbeides klare prinsipper for «innebygd personvern» og «høyeste nivå av personvern» innenfor det enkelte tjenesteområde i kommuner og fylkeskommuner.

KS mener videre at etter at disse prinsippene er på plass, bør overgangsordningen være slik at for eksisterende løsninger skal kravet innfris om åtte år, og for nye system om ett år. Det må også gis en åpning for å kunne søke dispensasjon, jf Forskrift om universell utforming av IKT-løsninger.

